

סוד סם החיים: רבי ינאי והזת הרוכל המסתורי

כַּרְטִים זְהוּי לַתְּלִמִיד: רַבִּי יִנְאִי

דור ותקופה: דור ראשון של האמוראים (תקופת התלמוד בארץ ישראל).

שנים בערך: לפני כ-1,800 שנה.

מי היו רבותיו: רבי יהודה הנשיא (רבנו הקדוש) ורבי חייא הגדול.

ארוע היסטורי: פריחת הישיבות ומרכזי התורה בגליל, בערי הקודש
ציפורי וטבריא.

מזרחי

מערבי

מזרחי

מערבי

מזרחי

מערבי

מזרחי

מערבי

מזרחי

מערבי

הקדוש ברוך הוא נתן לנו כ'ח נפלא בפה –
הדיבור הטוב שלנו הוא סם החיים הכי חזק
שיש! כשאנו מדברים באהבה ובעין טובה, אנו
מרפאים את העולם ומקבלים ברכה מהשמים!

תחלת הסיפור: בתוך הטרקלין

רבי ינאי היה מגדולי החכמים. הוא ישב בתלמוד תורתו בתוך הטרקלין (החדר המפאר) שלו בעיר בעיר צפורי, ורצונו היה ללמד ולהבין את סודות התורה כדי להתקרב אל הבורא.

הַכָּרִזַת הָרוֹכֵל בַּשּׁוּק

וְהִנֵּה, בְּרַחוּבוֹת וּבַעֲיָרוֹת הַסְּמוּכוֹת לְצִיפּוֹרִי, מְסִתּוֹבֵב רוֹכֵל (מוֹכֵר) אֶחָד. הוּא
הוּא צוֹעֵד בֵּין הַסְּמָטוֹת וּמְכַרִּיז בְּקוֹל גָּדוֹל וּמְרִגֵּשׁ:
מִי רוֹצֶה לְקַנּוֹת סֵם חַיִּים? מִי רוֹצֶה לְקַנּוֹת תְּרוּפַת חַיִּים נִפְלְאָה?

הַתְּקַהְלוּת הָעָם: מִבְקָשִׁים חַיִּים

נְשִׁמוּעַת תְּרוּפַת הַפֶּלֶא
הַתְּפִשְׁטָה בְּמַהֲירוֹת.
כָּל אֲנָשִׁי הָעִיר, נָשִׁים
וְיִלְדִים, הַתְּכַנְסוּ סְבִיב
סְבִיב הָרוֹכֵל. הֵם
הִבִּיטוּ בּוֹ בְּסִקְרָנוֹת
וּבְקָשׁוֹ בְּתִשׁוּקָה:

"תֵּן לָנוּ אֶת סֵם הַחַיִּים!
מִכֹּר לָנוּ מִמֶּנּוּ!"

רַבִּי יִנְאִי שׁוֹמֵעַ
אֶת הַקּוֹל

רַבִּי יִנְאִי הַצַּדִּיק יָשָׁב
בַּחֲלוֹן וְשָׁמַע אֶת
הַצִּעֲקוֹת הָעוֹלוֹת מִן
הַשּׁוּק. הוּא הִתְפַּלֵּא
מְאֹד וַחֲשָׁב בְּלִבּוֹ:

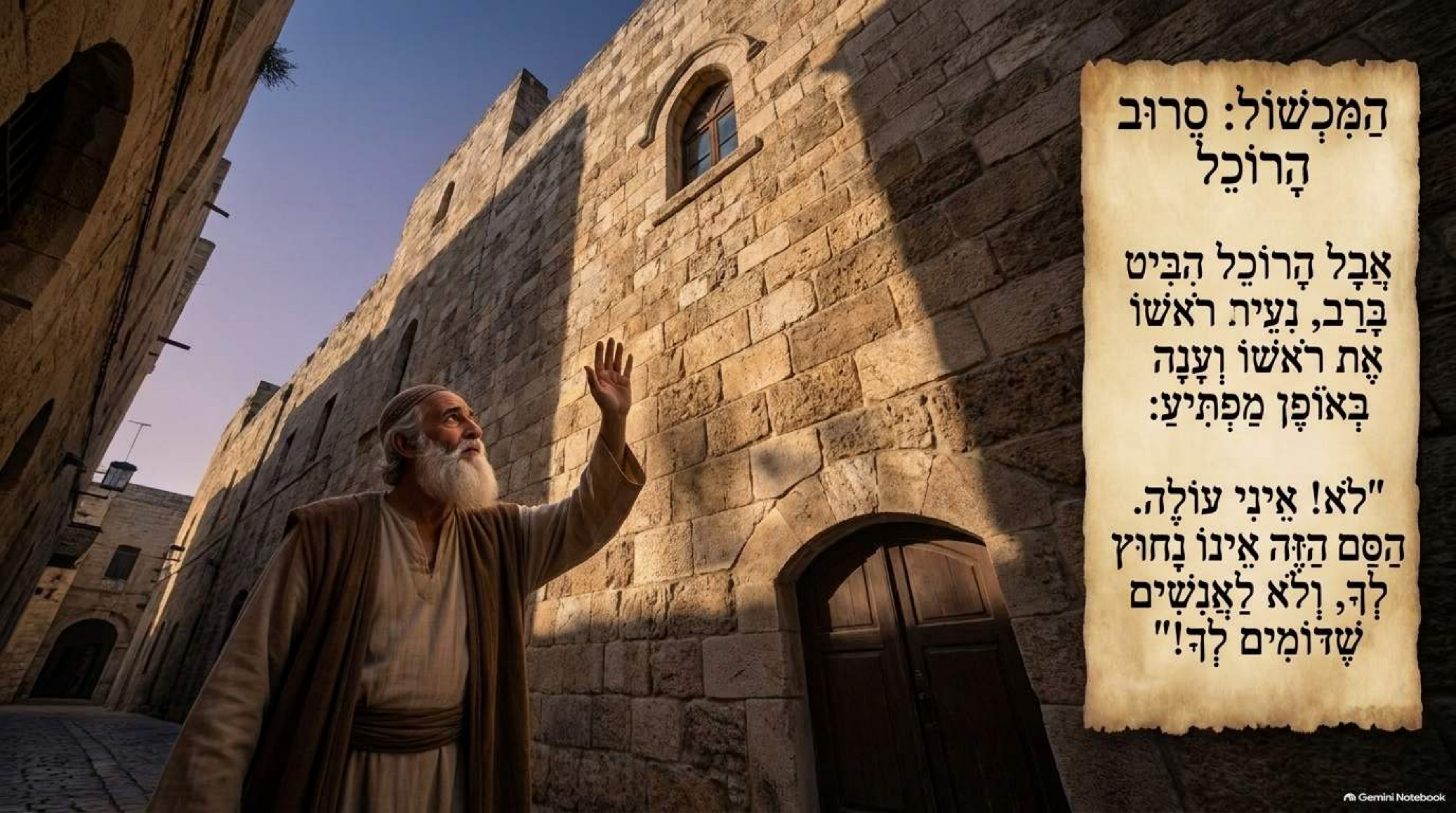
"וְכִי יֵשׁ סֵם וּתְרוּפָה
שְׁמַעֲנִיקָה חַיִּים
לְאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה?
אֲנִי חַיֵּב לְבַדֵּק מָהוּ
הַסּוּד הַזֶּה!"

הַקָּרִיאָה לְרוּכַל
לַעֲלוֹת

רַבִּי יִנְאִי פָנָה אֶל
הָרוּכִיל וְקָרָא לוֹ
בְּאַהֲבָה:

"בּוֹא, עֲלֵה אֵלַי הֵנָּה
אֶל הַטֶּרַקְלִין,
וּמְכוֹר לִי מִסֵּם
הַחַיִּים שְׂבִידָה!"

הַמְכָּשׁוֹל: סְרוֹב הָרוּכֵל

אַבֵּל הָרוּכֵל הַבֵּיט
בָּרֵב, נַעֲיֵת רֹאשׁוֹ
אֶת רֹאשׁוֹ וְעָנָה
בְּאוֹפֶן מִפְתִּיעַ:

"לֹא! אֵינִי עוֹלָה.
הַסֵּם הַזֶּה אֵינוֹ נְחוּץ
לָךְ, וְלֹא לְאַנְשִׁים
שְׂדוּמִים לָךְ!"

הַנְּשִׂאָלָה נֶשֶׁל רַבִּי יִנָּאי

מָה יַעֲשֶׂה רַבִּי יִנָּאי עַכְשָׁו?

הֲאִם יִתְעַלֵּם מִדְּבַרֵי הָרוּכֵל וַיַּחְזֹר לְלִמּוּד, אוֹ שְׂמָא יִפְצִיר בּוֹ
וַיִּתְעַקֵּשׁ לְדַעַת מָהוּ אוֹתוֹ הַסּוּד הַטָּמוֹן בְּתַרּוּפַת הַחַיִּים?

הַהִפְצָרָה וְהַעֲלִיָּה

רַבִּי יִנְאִי סָרְהַב בּוֹ (הַפְצִיר וּבִקֵּשׁ
שׁוּב וְשׁוּב), עַד שֶׁהָרוּכַל הִסְכִּים
וַעֲלָה אֵלָיו. הָרוּכַל נִכְנַס אֶל הַחֹדֶר
הַקֹּדֶשׁ, הִנִּיחַ אֶת תְּרֵמִילוֹ, אָךְ
לֹא הוּצִיא בִקְבוּק תְּרוּפָה וּלֹא
צִמְחִים מִיּוֹחָדִים.

גְּלוּי סֵפֶר הַתְּהִילִים

בְּמָקוֹם זֶה, פָּתַח הָרוּחַ אֶת תְּרִמִּילוֹ,

הוֹצִיא בְּקִדְשָׁה סֵפֶר תְּהִילִים קָטָן וְהִרְאָה לְרַבִּי יִצְחָק

הַכָּתוּב בְּמִזְמוֹר ל"ד:

מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים, אֲהֵב יָמִים
לִרְאוֹת טוֹב?

מעשה התשובה הקדושה

אבל מה התשובה שמביאה את החיים?
הרוכל הצביע באצבעו על הפסוק הבא:

נצור לשונך מרע, ותיך מדבר מרמה!
סור מרע ועשה טוב. שקש שלום ור'דפהו!

הַהִבְהָרָה וְהַתְרַגְּשׁוּת

רַבִּי יִנְאִי עָמַד בְּדָהֶם וְנִרְגָּשׁ עַד עֲמֻקֵּי
נִשְׁמָתוֹ. דְּמַעּוֹת שֶׁל שְׂמֵחָה
וְהַכָּרָה נִצְצוּ בְּעֵינָיו.

הוא הבין שְׁהָרוּכֵל גִּילָה לוֹ אֶת
הָאֻמַּת הַפְּשׁוּטָה וְהַנִּפְלְאָה –
סֵם הַחַיִּים הָאֻמָּתִי שֶׁלָּנוּ הוּא
שְׂמִירַת הַפֶּה וְהוֹלָשׁוֹן מִדְּבָרֵיוֹן
הָרַע וּמִלְעָג עַל חֲבֵרִים!

דְּבַרִּי הַהוֹדָאָה שֶׁל הָרַב

רַבִּי יִנָּאי חֲבִיב אֶת הַרוּכֵל וְאָמַר בְּקוֹל רוּטֵט:

כָּל יָמַי הָיִיתִי קוֹרֵא אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה וְלֹא יָדַעְתִּי כִּמָּה

הוּא פָּשׁוּט וּמַעֲשִׂי, עַד שֶׁבָּאת אַתָּה וְהוֹדַעְתָּ לִּי!

הוּא הַזְכִּיר לְתַלְמִידָיו גַּם אֶת דְּבַרִּי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ:

שִׁמְר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ – שִׁמְר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ!

אֲנִי (ME): רַבִּי יֵנְאִי הַצַּדִּיק הַקָּשִׁיב בַּעֲנָוָה לְרוֹכֵל פָּשׁוּט מִן הַשּׁוּק,
וְלַמַּד מִמֶּנּוּ לָקַח עִמָּךְ לְדוֹרוֹת עַל חֲשִׁיבוֹת שְׁמִירַת הַלְשׁוֹן.

אֲנִי (WE): לְפַעֲמִים בַּכֶּתֶה, בַּהֶפְסָקָה אוֹ בַּבֵּית עִם
הָאֲחִים, אֲנִי מְשַׁתְּמָשִׁים בְּמַלִּים מַעֲלִיבוֹת, צוֹחֲקִים עַל
חֵבֶר, מְסַפְּרִים לְשׁוֹן הָרַע אוֹ כּוֹעֲסִים וְצוֹעֲקִים.
אֲנִי שׁוֹכְחִים שֶׁהַדְּבוּר שֶׁלָּנוּ יָכוֹל לִהְיוֹת סֵם מָוֶת, אֲךֹ
יָכוֹל לִהְיוֹת גַּם סֵם חַיִּים מְאִיר וְקָדוֹשׁ!

אַתָּה (YOU):
מָחָר בַּבֶּקֶר, כְּאֲשֶׁר תִּרְצֶה לְדַבֵּר עַל מִישֶׁהוּ – עֲצֹר לְשֹׁנִיָּה אַחַת!
חֲשֹׁב: "הֲאֵם הַמֶּלֶה שָׁאֲנִי הוֹלֵךְ לוֹמַר הִיא סֵם חַיִּים?"
תִּגִּיד רַק מַלִּים טוֹבוֹת, תִּפְרֹגֵן לְחֵבֶר וּתְחַזֵּק אוֹתוֹ בְּחִיּוֹד.
זֶהוּ סֵם הַחַיִּים הַפְּרָטִי שֶׁלְּךָ שֶׁיָּבִיא אוֹר עֲצוּם לְשִׁמְיָם!